

Szkoła podstawowa w Józefowie

Wydanie „*Ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych*” spowodowało szybki rozwój szkolnictwa. W 1925 r. na terenie gminy Małopole z siedzibą w Dąbrówce istniały szkoły powszechne w następujących miejscowościach: **szkoła dwuklasowa w Dąbrówce**, natomiast **w Chajętach, Chruścielach, Czarnowie, Dręszewie, Głuchach, Guzowatce, Małopolu, Kuligowie, Kołakowie, Ludwinowie, Ślężanach, Słopsku, Sokołówku, Trojanach i Marianowie - szkoły jednoklasowe.**¹

Szkoły najczęściej nie posiadały własnych budynków, sale wynajmowano u miejscowych gospodarzy.

Szkoła w Józefowie składała się z 1 sali lekcyjnej o powierzchni 35 m², która nie była własnością szkoły. Zatrudniony był 1 nauczyciel, który pracował w szkole 34 godziny tygodniowo. W posiadaniu nauczyciela była działka rolna o powierzchni 0,6 ha stanowiąca własność gminy. Liczba uczniów zapisanych do szkoły to 65, w tym dla 60 dzieci droga do placówki wynosiła do 1 km, natomiast 5 uczniów miało do pokonania 1 - 2 km.

Po II wojnie światowej dzieci straciły szkołę, więc nauczanie organizowano w domach okolicznych mieszkańców: Franciszka Malinowskiego z Józefowa oraz Aleksandra Szczepanika i Antoniego Kostrzewy z Ludwinowa. Pierwszymi nauczycielami po wojnie byli małżonkowie Józefa i Roman (kierownik szkoły) Kozłowski.²

W latach 1924 - 1925 urząd gminy oraz mieszkańcy Józefowa zakupili drewniany dom od miejscowego gospodarza Józefa Wilkowskiego z przeznaczeniem na szkołę w Józefowie³, a w 1928 r. przeprowadzono remont budynku.⁴

Kolejny obraz szkolnictwa na terenie gminy dotyczy roku szkolnego 1930/31. Szkoły niższe ogólnokształcące, powiat Radzymin, województwo warszawskie, gmina Małopole:

- **Józefów:** szkoła dwuklasowa, liczba godzin lekcji tygodniowo wynosiła 58, zatrudniano 2 nauczycieli. Szkoła posiadała własny budynek o pow. 84m² z 2 salami lekcyjnymi. Liczba zapisanych uczniów 109 osób.⁵

¹ Archiwum Państwowe m. st. Warszawy, oddział w Grodzisku Mazowieckim (dalej APWoGM) Starostwo Powiatowe w Radzyminie (1916 - 1929), nr zespołu 691, Wykaz urzędów, instytucji, szkół na terenie powiatu 1925 r., sygn. 138, s.3.

² Marianna Czarnowska, dz. cyt., s. 9.

³ Mieczysław Wawryło, *Historia powstania Szkoły Podstawowej w Józefowie*, maszynopis udostępniony przez p. Annę Wojtkowską, członka Zarządu Oddziału ZNP w Wołominie, s. 1.

⁴ APWoGM, *Akta Gminy Dąbrówka*, nr zespołu 447, Księga wizytacyjna urzędu gminnego, sygn. 73.

⁵ *Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31*, red. M. Falski, Warszawa 1933, s. 70.

Początkowo jedyną nauczycielką i kierowniczką szkoły była pani Zasadowska, w szkole uczyli także Wojciech Pałaszewski i Jan Bielecki, którzy pochodzili z Ludwinowa.⁶

W 1947 r. okoliczni mieszkańcy - z przeznaczeniem na szkołę - kupili barak, który sprowadzono z Zielonej Góry.⁷ W baraku mieściły się 4 sale lekcyjne i mieszkanie dla nauczyciela.

Następną kierowniczką była pani Maria Biesiadecka, która pracowała do końca 1950 r. Sytuacja materialna szkoły była bardzo trudna, niektóre pomoce naukowe np. ławki, wykonywali sami uczniowie. Nie było elektryczności i kanalizacji. Duży problem stanowiła frekwencja uczniów, gdyż bardzo często rodzice pozostawiali dzieci w domu do pracy w polu lub do wypasania bydła.⁸

Od roku 1950 do 1955 funkcję kierownika szkoły pełniła Antonina Iczaków.

Latem 1950 r. gminna Komisja Oświaty dokonała oceny stanu budynku szkolnego. Zalecono zakup odpowiednich materiałów i dokonanie remontu dachu, wykonanie pieców oraz bieżących napraw wewnątrz szkoły. Do zakupu przewidziano także wyposażenie szkoły: tablicę, stół, 2 krzesła oraz 30 ławek.⁹ Dużym problemem był fakt, iż w klasach dzieci nie były z jednego rocznika.

Kolejnym kierownikiem szkoły była Lucyna Brakonięcka, która kierowała szkołą do 1960 r.

Podczas sprawowania przez nią urzędu do szkoły doszły dwie nauczycielki: Henryka Sczechura (później Rucińska) oraz Marianna Sikora (później Czarnowska). Pani kierownik zajmowała znajdujące się przy szkole mieszkanie, które podzielone było na dwie części: kancelarię i część mieszkalną. Zajęcia z dziećmi prowadzone były w klasach łączonych. Tak wspomina ówczesna szkołę nauczycielka - Marianna Czarnowska: „*W izbach lekcyjnych były piece kaflowe i drewniane podłogi. W każdej klasie był kącik czystości, czyli miednica i wiadro do mycia rąk. (...) W czasie dużych mrozów w klasach było zimno, dzieci często siedziały w paltach. Jeśli były dowożone, to tylko saniami. Drewniane ubikacje znajdowały się w podwórku. Wodę czerpano ze studni, nie było kanalizacji. Mimo tak trudnych warunków dzieci chętnie uczęszczały do szkoły, były zdyscyplinowane i zawsze czysto ubrane.*”¹⁰

W 1960 r. funkcję kierownika szkoły pełniła przez rok Maria Malinowska. W czasie tak krótkiego urzędowania szkolny barak tętnił życiem do późnych godzin wieczornych. Było to wynikiem zakupu przez Komitet Rodzicielski pierwszego telewizora, który gromadził w szkole okolicznych mieszkańców. Podczas urzędowania Mari

⁶ Marianna Czarnowska, *Moja szkoła. Wspomnienia, wydarzenia, ludzie*, maszynopis w posiadaniu autora, Józefów 2008, s. 9.

⁷ Mieczysław Wawryło, *Historia powstania...*, dz. cyt., s. 1

⁸ APW o GM, Akta Gminy Dąbrówka, nr zespołu 447, Komisja Oświaty, sygn. 13 s. 35.

⁹ Tamże, s. 43

¹⁰ Marianna Czarnowska, dz. cyt., s. 11.

Malinowskiej w szkole zatrudnionych było trzech nauczycieli: Marianna Czarnowska, Stanisław Majewski i Henryka Szczechura.

Następną osobą kierującą szkołą był Stanisław Majewski, który zatrudnił jeszcze dwóch nauczycieli: Teresę Dąbrowską i Eugeniusza Rucińskiego oraz Mariana Dybka na zastępstwa.¹¹

W latach 1964 - 1975 funkcję kierownika, a następnie dyrektora szkoły pełniła Marianna Czarnowska, która jako pierwsza w miejscowej szkole była nauczycielem z wyższym wykształceniem.

Szkoła nadal znajdowała się w starym baraku, w którym były niskie i zimne sale oraz małe okna, a prowadzące do szkoły ganki powoli zaczęły „osiadać”. Pani kierownik podjęła starania o budowę nowej szkoły. W 1967 r. został powołany Społeczny Komitet Budowy Szkoły, w skład którego wchodził Komitet Rodzicielski.

Po wielu rozmowach przeprowadzonych w Wydziale Oświaty w Wołominie oraz w Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Warszawie budowa szkoły została zaplanowana na lata 1965 - 1970. Prace budowlane rozpoczęto w kwietniu 1970 r., a 31 VIII 1971 r. szkoła została oddana do użytku i poświęcona (co wtedy było zakazane) przez ks. Jacka Bazarnika, który był wikariuszem w Dąbrówce oraz katechetą uczącym religii.

Przy dużym zaangażowaniu pani kierownik, dla której szkoła stała się drugim domem na najbliższe kilkadziesiąt lat, placówka nawiązała współpracę z licznymi instytucjami i przedsiębiorstwami, co miało znaczący wpływ na jej rozwój oraz zaowocowało pomocą dla uczniów.

Od 1 IX 1973 r. szkoła w Józefowie stała się szkołą zbiorczą - przyłączono szkołę w Ślężanach i dzieci z kl. V - VIII ze szkoły w Kuligowie. Istniejąca szkoła w Kuligowie dla kl. I - IV stała się filią szkoły w Józefowie i istniała do 1977 r.

W latach 1975 - 1991 dyrektorem szkoły był Marian Dybek. W tym czasie funkcjonowała nowa szkoła, wykonywano więc remonty wewnętrzne (malowano klasy itp.). Zbudowano także budynek gospodarczy.

Od 1991 do 2006 r. funkcję dyrektora szkoły pełnił Janusz Bakiera. 10 XI 1991r. odbyła się uroczystość, w czasie której zostały sprowadzone na miejscowy cmentarz prochy nieznanego żołnierza poległego w Bitwie Warszawskiej 1920 roku. 26 V 1992 r. szkole nadano imię oraz sztandar, który został zakupiony przez Komitet Rodzicielski. Szkoła otrzymała imię Bitwy Warszawskiej 1920 Roku.

W tym okresie szkoła została rozbudowana, ponieważ było to konieczne, gdyż zwiększyła się liczba uczniów. Nowe skrzydło zostało oddane do użytku we wrześniu 1996 r., natomiast w roku 2000 oddano do użytku salę gimnastyczną.¹²

¹¹ Tamże, s. 11 – 12.

Od roku szkolnego 1999/2000, zgodnie z założeniami reformy oświatowej, na mocy której wprowadzono gimnazja i uchwałą Rady Gminy Dąbrówka szkoła funkcjonuje jako sześcioklasowa.¹³

Publiczne Gimnazjum im. Ks. Ignacego Skorupki w Józefowie

Rada Gminy Dąbrówka podczas sesji 3 marca 1999 r. zdecydowała, że na terenie gminy powstanie 1 gimnazjum – w Dąbrówce. Na wniosek rodziców ze szkoły w Józefowie uchylono tę uchwałę i podjęto decyzję o utworzeniu gimnazjum w Józefowie, którego obwód objął następujące miejscowości: Cisie, Czarnów, Józefów, Kowalicha, Kuligów, Ludwinów, Stasiopole i Ślężany.¹⁴

Funkcję dyrektora szkoły podstawowej i gimnazjum do 31 VIII 2001 r. pełnił Janusz Bakiera. 1 IX 2001 r. Publiczne Gimnazjum w Józefowie stało się samodzielną szkołą, a jej dyrektorem została Małgorzata Koziół.¹⁵ Janusz Bakiera natomiast nadal pełnił funkcję dyrektora szkoły podstawowej.

„Szkolne co nieco” to gazetka, która w szkole ukazuje się od 1998 r. i prezentuje aktualności szkolnego życia.

W październiku 2001 r. w wyniku realizacji programu MEN „Internet w każdym gimnazjum” w szkole powstała pracownia komputerowa. Lokalny samorząd sfinansował koszty koniecznych instalacji, natomiast Rada Rodziców – meble (stoliki i obrotowe krzesła).

Od 2000 r. uczniowie mogą korzystać z sali gimnastycznej, w 2003 r. powstało nowe asfaltowe boisko do piłki ręcznej i koszykowej, następnie boisko trawiaste do piłki nożnej, wreszcie w 2006 r. oddano do użytku halę sportową, z której można korzystać także po południu.

Problemy lokalowe gimnazjum rozwiązało dobudowanie w 2002 r. nowej sali lekcyjnej.¹⁶

1 września 2006 r. powstał Zespół Szkół w Józefowie, w którego skład wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bitwy Warszawskiej 1920 Roku w Józefowie oraz Publiczne Gimnazjum w Józefowie.¹⁷ Funkcję dyrektora w wyniku przeprowadzonego konkursu powierzono Małgorzacie Koziół.

W roku szkolnym 2006/2007 uczniowie gimnazjum rozpoczęli przygotowania do nadania szkole imienia ks. Ignacego Skorupki. W ramach przygotowań, które trwały dwa lata, podjęto wiele działań zmierzających do przybliżenia gimnazjalistom postaci ks. Skorupki. Nawiązana została współpraca z Zespołem Szkół w Ossowie (która trwa do dnia dzisiejszego), gdzie miejscowa Szkoła Podstawowa także nosi imię ks. Skorupki. Przeprowadzono spotkania dla młodzieży związane z bitwą 1920 r. i postacią ks. Skorupki, m.in. spotkania z ks.

¹² Tamże, s. 14 – 33.

¹³ Uchwała Nr I/9/1999 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 03 marca 1999 r.

¹⁴ Uchwała Nr II/13/99 Rady Gminy w Dąbrówce z dnia 15 marca 1999 r.

¹⁵ Kronika Gimnazjum w Józefowie, str. nienumerowane.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Uchwała Nr XL/256/2006 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 30 czerwca 2006 roku.

Janem Sikorą, Janem Wnukiem - prezesem Towarzystwa Przyjaciół Radzymina. Uczniowie pod opieką nauczyciela prowadzili w Centralnym Archiwum Wojskowym w Warszawie poszukiwania dokumentów dotyczących ks. Skorupki. Odbyła się lekcja w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie związana z walkami w 1920 r. Również z tego Muzeum pozyskane zostały zdjęcia oryginalnych pamiątek pozostałych po ks. Skorupce. Społeczność gimnazjum odwiedziła miejsca związane z ich przyszłym patronem: Ossów - miejsce śmierci ks. Skorupki oraz grób kapłana na Cmentarzu Powązkowskim.

Jesienią 2006 r. oddany został do użytku plac zabaw dla najmłodszych dzieci, który powstał z funduszy zebranych podczas festynu szkolnego II Przegląd Młodych Talentów.

8 stycznia 2008 r. szkoła otrzymała Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej, czyli popularną bibliotekę multimedialną z 4 stanowiskami komputerowymi przeznaczonymi dla uczniów. W marcu szkoła wzbogaciła się o nową salę informatyczną z 10 stanowiskami komputerowymi.

W 2008 r. szkoła przystąpiła do programu „Katyń... ocalić od zapomnienia”. W tym samym roku posadzony został Dąb Katyński poświęcony zamordowanemu w Katyniu pułkownikowi Stefanowi Rychalskiemu i zamontowana tablica informująca o bohaterze. Aby poznać osobę płk. Rychalskiego, gimnazjaliści odwiedzili Bibliotekę Narodową w Warszawie i tam odnaleźli materiały dotyczące zamordowanego w Katyniu pułkownika.

14 października 2008 r. podczas święta Dnia Edukacji Narodowej nauczycielka Marianna Czarnowska obchodziła Złoty Jubileusz pracy pedagogicznej (32 lata pracy nauczycielskiej i 18 lat pracy katechetycznej). Na uroczystości, którą poprzedziła Msza św., pojawili się zaproszeni goście na czele z Wójtem Gminy Dąbrówka Tadeuszem Bulikiem, nie zabrakło także księży, przedstawicieli Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezji Warszawsko - Praskiej, Rady Pedagogicznej, uczniów Zespołu Szkół w Józefowie oraz emerytowanych nauczycieli i pracowników szkoły.¹⁸

30 grudnia 2008 r. Rada Gminy Dąbrówka nadała Publicznemu Gimnazjum w Józefowie imię ks. Ignacego Skorupki.¹⁹

Od września 2008 r. do czerwca 2011 r. uczniowie uczestniczyli w koncertach Filharmonii Warszawskiej, organizowanych w sali Gminnego Centrum Kultury w Dąbrówce.

10 listopada 2009 r. odbyła się uroczystość nadania imienia ks. Ignacego Skorupki i przekazania Sztandaru Publicznemu Gimnazjum w Józefowie. Uroczystość rozpoczęła Msza Święta w intencji Ojczyzny odprawiona w Kościele Parafialnym p.w. Miłosierdzia Bożego w Józefowie, którą koncelebrowali ks. Prałat Andrzej Legutko - proboszcz Parafii w Józefowie, ks. Dariusz Skwarski - proboszcz Parafii Matki Bożej Zwycięskiej w Ossowie i ks.

¹⁸ Kronika Zespołu Szkół w Józefowie, strony nienumerowane.

¹⁹ Uchwała Nr XXVI/148/2008 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 30 grudnia 2008 roku.

Robert Kalisiak - proboszcz Parafii w Kuligowie. Na uroczystość przybyli: Elżbieta Woszczyk - Wizytator Mazowieckiego Kuratorium Oświaty, Magdalena Soszyńska - Kalinowska - Naczelnik Wydziału Edukacji Powiatu Wołomińskiego, Tadeusz Wiśniewski - Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Wołomińskiego, Przewodniczący Rady Gminy Dąbrówka - Wiesław Wilkowski, Wiceprzewodnicząca Rady Gminy - Agnieszka Gryglas, radni, sołtysi z tereny Gminy Dąbrówka, Sekretarz Gminy - Helena Karczmarczyk, Jan Wnuk - Prezes Towarzystwa Przyjaciół Radzymina, zarząd i członkowie Koła Łowieckiego „Dinosaurius”, Elżbieta Kozłowska- dyrektor Zespołu Szkół w Ossowie, dyrektorzy szkół z terenu gminy Dąbrówka, sponsorzy sztandaru ufundowanego przez Radę Rodziców, emerytowani nauczyciele i rodzice.

Wiosną 2011 r. uczniowie kl. II gimnazjum podzieleni na 4 grupy rozpoczęli realizację projektów edukacyjnych, których prezentacja nastąpiła w październiku 2011 r.²⁰

W szkole przeprowadzane były liczne prace remontowe (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz dachu, termoizolacja i wykonanie nowej elewacji, remont sal lekcyjnych, korytarzy i wiele innych) oraz upiększające otoczenie placówki. W najbliższym czasie planowana jest rozbudowa szkoły.

²⁰ Kronika Zespołu... dz. cyt.